

Kijken door de ogen van kinderen
bij scheiding.

Claire Wiewauters

pedagoog, psychotherapeut, onderzoeker

Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen
Een kenniscentrum over en voor gezinnen

odine

ASSOCIATIE
KU LEUVEN

Mijn expertise

Wat gebeurt er met kinderen als hun ouders scheiden ?

- Gezin = systeem in balans
- Relatiecrisis > gezinscrisis > systeem uit balans
- Scheiding en overgang naar nieuwe gezinsvormen vergt aanpassing van elk gezinslid, ook van kinderen
- Kind(eren) zoeken en vinden hun plek in nieuwe gezinsvormen
- Scheidingsgebeuren is een proces - scheidingsbeslissing

Scheiding confronteert kinderen met verlies

- Scheiding = beslissing van volwassenen
- ‘Gedwongen loslaten’ zorgt bij het kind voor rouwproces
- Rouwproces zet de veerkracht van kinderen onder druk
- Rouw vergt energie en tijd voor herstel (2 à 3 jaar)
- Kinderen schakelen tijdelijk naar ‘overlevingsmodus’
- Ongeveer 75 % van de kinderen maakt een goede aanpassing door

*Het is alsof je er plots helemaal alleen voor staat.
Want dat is het gevoel dat je dan hebt,
dat je alleen gelaten wordt.*

Scheiding zet de ontwikkeling van kinderen

tijdelijk onder druk.

- Aanwezigheid van het gezin is voor kinderen vanzelfsprekend
- Gezin zorgt voor veiligheid en vertrouwen

- Veiligheid en vertrouwen = energie = motor van ontwikkeling
- Regressie (terugval) en stagnatie (stilstand) van ontwikkeling = normale en tijdelijke 'aanpassingsreactie' bij kinderen

Scheiding zet de loyaliteit van kinderen onder druk

- Kind is loyaal verbonden met beide ouders
- Bij scheiding ontstaat innerlijk conflict bij het kind
- Nieuwe relatie(s) van de ouders verhoogt de complexiteit van de loyaliteitenhuishouding

- Uitdaging : loyaliteiten mogen naast elkaar bestaan
- Valkuil: loyaliteiten komen tegenover elkaar te staan

Kinderen in leeftijden

- **Leeftijd en de zorgen van kinderen**

- Baby's en erg jonge kinderen = verlatingsangst
- Peuter en kleuter = magisch en egocentrisch denken
- Lager schoolkind = concreet logisch denken
- Pubers en adolescent = abstract denken

- **Leeftijd en de noden van kinderen**

- baby's en erg jonge kinderen = opbouwen van basisvertrouwen doorheen een veilige gehechtheid
- Peuters en kleuters = voorspelbaarheid en structuur
- Lager schoolkind = gevoel van competentie
- Pubers en adolescent = identiteit en autonomie

Factoren die leiden tot herstel van veerkracht.

- Ik kan er niet(s) aan doen, maar ik ben en ik blijf van tel
verbinding van het kind met zichzelf
- Een relatie uitbouwen en behouden met beide ouders
verbinding van het kind met beide ouders
- (on)rechtstreekse steun van netwerk:
vrienden, familie, school, sport en vrije tijd, bemiddelaars,
advocaten, rechters, samenleving
verbinding van het kind met de omgeving

Verbinding is het sleutelwoord

1. Verbinding met **zichzelf**
2. Verbinding met **de ouders**
3. Verbinding met **de omgeving**

AWEL,

ik ben in de war door de scheiding van mijn ouders.

- Welke problemen halen kinderen en jongeren aan in de context van een scheiding of een nieuw samengesteld gezin?
- Hoe gaan kinderen en jongeren om met de veranderingen die gepaard gaan met de scheiding of het leven in een nieuw samengesteld gezin? Welke beschermende factoren halen ze aan?
- Aanbevelingen voor de samenleving + beleid

De beleving van 145 (anonieme) CHATGESPREEKEN van kinderen en jongeren die contact opnemen met Awel
[Rapport te downloaden via www.hig.be](http://www.hig.be), www.awel.be

De positie van kinderen bij scheiding is een gedeelde verantwoordelijkheid : inspiratie kinderrechtenverdrag

- Protection = bescherming
- Provision = voorzieningen
- Participation = participatie

A voice is not a choice.

Meer lezen :

- Wiewauters, C., Emmery, K. (2016) Awel, ik ben in de war door de scheiding van mijn ouders. <http://www.hig.be/nl/nieuws/onderzoeksrapport-awel-ik-ben-de-war-door-de-scheiding-van-mijn-ouders>
- Wiewauters, C., Emmery, K (2016) Parental Alienation Syndrome of contactbreuk. Waarom uit het hoofd niet uit het hart is. Kinderen verstrikt in verbinding. <http://www.relatiesennieuwegezinnen.be/inhoud.html>
- Wiewauters, C. (2016) Kinderen (en ouders) in de scheidingsstorm. Een uitdaging voor de school en het clb? *Caleidoscoop*, 28, 1,
- Wiewauters, C. (2015) Kinderen en herstel van veerkracht bij gezinstransities. Het belangt ons allen aan. *Welwijs*, 26 (3), 10-13.
- Wiewauters, C. (2015) Kinderen en gezinstransities. Hoe 'thuiskomen' in nieuwe gezinsvormen. *Sociaal.Net*
- <http://sociaal.net/analyse-xl/kinderen-en-gezinstransities/>
- Wiewauters, C. & Van Eyken, M. (2014) *Een week mama, een week papa? Wat kinderen bij een scheiding echt nodig hebben*. Tielt: Lannoo.